

Sözcük(kelime)

Tek başına anlamı olan ya da anlamı olmasa bile tümce kurmakta işe yarayan sözlere **sözcük (kelime)** denir. "krçmz" harf grubu olmasına rağmen bir sözcük değildir.Çünkü harf grubu olmasına rağmen cümle kurmada hiçbir işimize yaramaz.

Aşağıdaki cümleyi okuyalım. Renkli yazılan sözcüklerin tek başlarına anlamlarının olup olmadığını inceleyelim:

• Babam **ve** annem Ankara'ya tren **ile** gittiler.

Yukarıdaki cümlede renkli yazılmış olan ile, ve sözcükleri anlamsızdır. Cümleyi, bu sözcükleri çıkararak yeniden yazalım:

• Babam ... annem Ankara'ya tren ... gittiler.

Bu sözcükler çıkarıldığında cümle anlamsız hâle gelmiştir. Bu sözcükler, cümledeki diğer sözcükler arasında anlam ilişkisi kurmuştur.

UYGULAMALAR

Aşağıdaki cümlelerde yer alan sözcük ve hece sayılarını yazalım.

cümleler

sözcük sayısı

hece sayısı

Bir gece hırsızın biri bu atı çaldı.

.....

.....

Ben bu atı geçen sene pazardan aldım.

.....

.....

Bu atın hangi gözü kördür?

.....

.....

Siz de gördünüz ya bu at benim.

.....

.....

Aşağıdaki ses topluluklarından tek başına anlamı olan sözcüklere (x) işareti koyunuz.

kalem - ve - ile - ama - çanta - de - bahçe - silgi - sıra - Ankara - sekiz - anne - baston - su
bir - çünkü - fakat - ancak - kitap - gibi - kadar - yahut - sevgi - Eren - at - balık- cam

Aşağıda bir papağanın konuşmaları yer almaktadır.Ama görüldüğü gibi sözcüklerin yerini karıştırmış.Doğrusunu siz yazar mısınız?

adım geveze benim.....

severim fındık ben fıstık.....

taklit ederim söylediklerini insanların.....

ama sevmem kediyi hiç köpeği.....

beklerim sevmeniz beni eve için.....

Tek başına anlamı olmayan sözcükler tümce kurmakta işe yararlar.

ÖRNEK:

Annem erken geldi **ama** babam geç kaldı.

Bu gün ders çalışacağım **çünkü** yarın sınavım var.

Aşağıdaki tümcelere sözcükler ekleyip yeni tümceler oluşturun.

Bugün çok üşüyorum;çünkü.....

Erken kalkacağım;çünkü.....

Hemen gitmeliyim;çünkü.....

Çok çalıştı; fakat.....

Hızlı kaçtı ; fakat.....

Size gelecektik ; fakat.....

Ödevini zamanında yap ; yoksa.....

Geç kalma ; yoksa.....

Dikkatli yürü ; yoksa.....

Eve döneceğim ; ama.....

İyi yapmışsın ; ama.....

Ben de okumak istiyorum ; ama.....

Sinemaya gideriz ; ancak.....

Ben gelirim ; ancak.....

Seni bekliyorum ; ancak.....

Sinemaya veya.....

Annem veya.....

Kırmızı veya.....

—Yazdığınız tümceleri okuyun. "**Veya, ama, fakat,yoksa,ancak**" sözcüklerinden sonra tümcedeki düşüncelerin farklılaştığı görülür.